

Briuselis, 2016 07 07
DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777

REKOMENDACIJOS DĖL KONKURSO PROCEDŪROS

Šio pranešimo tikslas – pateikti rekomendacijų dėl konkurso procedūros taikymo siekiant atrinkti paprastų programų įgyvendinimo subjektus. Rekomendacijos skirtos paraiškas teikiančioms ir (arba) paramą gaunančioms neviešosioms organizacijoms. Taip pat siekiama paaiškinti kompetentingoms valstybių narių tarnyboms, ko tikimasi iš konkurso procedūros.

APLINKYBĖS

Pagrindiniu aktu¹ Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomos įgyvendinimo subjektų atrankos konkurso procedūros sąlygos.

Pagal Deleguotojo akto 2 straipsnio 1 dalį² reikalaujama, kad pasiūlymus teikiančios organizacijos už paprastų programų įgyvendinimą atsakingus subjektus atrinktų taikydamos tokią konkurso procedūrą, kuri leistų atrinkti ekonomiškai naudingiausią subjektą ir užtikrinti, kad nebūtų interesų konflikto.

Pagal Įgyvendinimo reglamentą³ valstybės narės privalo, prieš sudarydamos sutartis su atrinktomis pasiūlymus teikiančiomis organizacijomis, patikrinti, ar įgyvendinimo subjektai atrinkti pagal Deleguotojo reglamento 2 straipsnyje numatytą konkurso procedūrą.

Šios rekomendacijos nesusijusios su tais atvejais, kai pasiūlymą teikianti organizacija yra viešosios teisės reglamentuojamas subjektas, apibrėžtas Direktyvoje 2014/24/ES (arba Direktyvoje 2004/18/EB). Pagal Deleguotojo akto 2 straipsnio 2 dalį tokia pasiūlymą teikianti organizacija už paprastų programų įgyvendinimą atsakingus įgyvendinimo subjektus turi atrinkti vadovaudamasi nacionalinės teisės aktais, kuriais ta direktyva perkelta į nacionalinę teisę.

Taip pat taikomos dotacijos susitarime (toliau – DS)⁴ nustatytos sąlygos. Pagal DS 10 straipsnį būtina laikytis šių dviejų sąlygų: turi būti užtikrinta didžiausia ekonominė nauda

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1144&from=LT>, 13
straipsnio 1 dalis.

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1829&from=LT>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1831&from=LT>, 10
straipsnio 3 dalis ir 18 straipsnis.

⁴ H2020 ADS – anotuotas dotacijos susitarimo pavyzdys, V2.1 versija, 2015 m. spalio 30 d. bendrasis DSP, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf.

(arba, jei tinka, mažiausia kaina) ir negali būti interesų konflikto. Taip pat šių sąlygų būtina laikytis paramos gavėjams perkant prekes, darbus ir paslaugas (plg. su DS 9 straipsniu).

1. DIDŽIAUSIA EKONOMINĖ NAUDA

Pagal paaiškinimą anotuotame DSP H2020⁵ paramos gavėjai turi savo subrangos sutartis pagrįsti vadinamąja didžiausia ekonomine nauda (dar vadinama geriausiu kainos ir kokybės santykiu), taip atsižvelgdami į siūlomos paslaugos kokybę. Esminis geriausio kainos ir kokybės santykio aspektas yra kaina (kartu su kokybės kriterijais, kaip antai technine kokybe ir t. t.), bet nebūtina automatiškai rinktis pasiūlymo, kurio kaina mažiausia. Siekiant atlikti gerą kainos ir kokybės santykio analizę, kokybę apibūdinančius kriterijai turi būti aiškūs ir atitikti veiklos užduoties, kuri bus atliekama pagal subrangos sutartį, tikslus.

Vadovaujantis didžiausios ekonominės naudos principu, ne visais atvejais būtina vykdyti atranką konkurso tvarka. Tačiau, jeigu paramos gavėjas atsisakė kelių pasiūlymų, jis privalo parodyti, kaip buvo užtikrinta didžiausia ekonominė nauda⁶.

2. INTERESŲ KONFLIKTAS

Paramos gavėjai turi imtis visų priemonių, kad nekiltų pavojus, jog programa negalės būti nešališkai ir objektyviai įgyvendinta dėl priešasčių, susijusių su ekonominiais interesais, politine ar pilietine priklausomybe, šeimos ar emociniais ryšiais ar bet kokiais kitais bendrais interesais (toliau – interesų konfliktas).

DS 20 straipsnis susijęs su interesų konfliktu. H2020 anotuotame dotacijos susitarime⁷ pateikiami toliau nurodyti interesų konflikto paaiškinimai ir pavyzdžiai.

Paramos gavėjai (ir susijusios trečiosios šalys) turi užtikrinti, kad veiksmai būtų įgyvendinami nešališkai ir objektyviai, kaip aprašyta DS. Jie turi dėti visas pastangas, kad išvengtų interesų konflikto.

Interesų konfliktas kyla, jei **bendri interesai**:

- turėjo įtakos sutarties (subrangos sutarties) atrankos ir (arba) skyrimo procedūrai;
- turėjo įtakos sutarties (subrangos sutarties) kainai ir ji neatitinka rinkos kainos arba,
- vertinant pagal atitinkamus kokybės standartus, pakenkė atliekamos veiklos rezultatams.

⁵ H2020 ADS – anotuotas dotacijos susitarimo pavyzdys, V2.1 versija, 2015 m. spalio 30 d. bendrasis dotacijos susitarimo pavyzdys (DSP), http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, p. 131.

⁶ PRANEŠIMAS BENDRO ŽEMĖS ŪKIO RINKŲ ORGANIZAVIMO KOMITETO NARIAMS – ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTŲ PARDAVIMO SKATINIMAS, Ares(2016)438327, 2016 m. sausio 27 d.

⁷ H2020 ADS – anotuotas dotacijos susitarimo pavyzdys, V2.1 versija, 2015 m. spalio 30 d. bendrasis DSP, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, p. 239–240.

Bendri interesai gali būti tokie:

- **ekonominiai interesai** (pvz., nepagrįstos ir lengvatinės sutartys arba subrangos sutartys (nepagrįstos didžiausia ekonomine nauda, techniniu pranašumu ar pan.));

Pavyzdžiai

Paramos gavėjas pagal subrangos sutartį paveda darbus kitam juridiniam asmeniui didesnėmis nei rinkos kainomis, nes jis yra to kito juridinio asmens akcininkas arba yra juo ekonomiškai suinteresuotas.

Universitetas pagal subrangos sutartį paveda darbus konsultavimo įmonei, kuri priklauso profesoriui, atliekančiam dalį projekto, kuriame dalyvauja universitetas, darbo.

Universitetas skiria lengvatinę subrangos sutartį savo pumpurinei įmonei: sutartis nepagrįsta didžiausios ekonominės naudos principu (t. y. kaina yra didesnė už bendrą rinkos kainą už tokią pat paslaugą).

- **politinis arba pilietinis priklausomumas** (pvz., paramos gavėjai ar trečiosios šalys pasirenkamos arba su moksliniais tyrimais susiję sprendimai priimami remiantis politiniais veiksniais, ryšiais arba pilietiniu priklausomumu);

Pavyzdys. *Vieta veikai pademonstruoti pasirenkama remiantis pilietiniu priklausomumu, o ne tos vietos pranašumais. H2020 ADS – anotuotas dotacijos susitarimo pavyzdys, V2.1 versija, 2015 m. spalio 30 d. bendrasis DSP.*

- **šėimos arba emociniai ryšiai** (pvz., sutartys arba subrangos sutartys sudaromos su šėimos nariais jų naudai);

Pavyzdys. *Vyras dirba paramos gavėjo įmonėje, kuri pagal subrangos sutartį paveda darbus jo žmonai priklausančiai MVĮ.*

- **kiti interesai**

Pavyzdžiai

Jeigu paramos gavėjas arba trečioji šalis dalyvauja veikloje ne dėl savo techninio pajėgumo ir objektyvių pranašumų, o dėl to, kad palaiko glaudžius ryšius su kuo nors kitu, dalyvaujančiu toje veikloje, ir tai kenkia tos veiklos vykdymui.

Jeigu su veikla susiję sprendimai priimami ne laikantis objektyvių ir šališkų kriterijų, bet dėl šių bendrų interesų.

Jeigu glaudžius ryšius palaikantys subjektai užmezga profesinius ryšius, siekdami dalyvauti tam tikroje veikloje, kad galėtų patenkinti kitus savo interesus, ir tai kenkia (arba tikėtina, kad pakenks) įgyvendinimo kokybei.

Jeigu kyla **interesų konfliktas (yra tokio konflikto pavojus)**, paramos gavėjas (prisijungęs prie elektroninio keitimosi duomenimis sistemos, žr. 52 straipsnį), turi **informuoti** Komisiją ir (arba) agentūrą, kad būtų galima imtis veiksmų interesų konfliktui išspręsti arba jo išvengti.

Dėl to Komisija ir (arba) agentūra gali imtis tam tikrų priemonių.

Nors tai nėra baigtinis pavyzdžių sąrašas, šie pavyzdžiai – tai geras pagrindas, kuriuo remdamosi valstybės narės gali parengti savo gaires.

KONKURSO PROCEDŪROS GAIRĖS

Deleguotasis aktas suteikia tam tikrą veikimo laisvę sprendžiant, kaip galimi paramos gavėjai, laikydami abi šiose dalyse nurodytas sąlygas, gali organizuoti konkurso procedūrą, skirtą įgyvendinimo subjektams atrinkti.

Vis dėlto pagrindiniame akte konkurso procedūrą reikalaujama taikyti visais atvejais, nepaisant to, ar pasiūlymą teikianti organizacija yra viešoji, ar neviešoji. Viešosioms organizacijoms taikomos nacionalinės taisyklės, kuriomis į nacionalinę teisę perkelta Viešųjų pirkimų direktyva (joje nustatyta apibrėžtis užtikrina atitiktį vadinamajam konkurso procedūros principui), tačiau neviešosioms organizacijoms šios taisyklės netaikomos.

Turint omenyje, kad pardavimo skatinimo programų įgyvendinimas apima nemažą programos dalį, paprastai pagal subrangos sutartį veikiantys subjektai naudoja dideles ES lėšų sumas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir siekiant užtikrinti skaidrumą, vienodą požiūrį į ekonominės veiklos vykdytojus ir tinkamą valdymą bei kontrolę, valstybės narės turėtų apibrėžti konkurso procedūrą, kurioje būtų nustatyti kriterijai, kuriuos turėtų atitikti neviešosios organizacijos.

Nustatant konkurso procedūros kriterijus, reikėtų atsižvelgti į tai, kad procedūros įtaka ir sudėtingumas būtų proporcingi jos ekonominei reikšmei, ir užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinių ES sutarties principų: nediskriminavimo, vienodo požiūrio ir visišką atrankos ir skyrimo kriterijų, kuriuos numatoma taikyti, skaidrumo. Šiuo tikslu turėtų būti nustatytos bent šios sąlygos:

- skelbimas apie pirkimą turi būti skelbiamas ir tinkamai reklamuojamas;
- turi būti numatyta pakankamai laiko pasiūlymams pateikti;
- pasiūlymai turi būti vertinami objektyviai ir laikantis nediskriminavimo principo;
- turi būti įvertinti visi galimi interesų konfliktai.

Pateikiama nuoroda į Finansinio reglamento⁸ V antraštinės dalies nuostatas.

Dėl nedidelės vertės **sutarčių** gali būti taikoma derybų procedūra be išankstinio skelbimo apie pirkimą, surengiant konsultacijas su bent su trimis kandidatais, arba gali būti taikomas bet kuris kitas metodas, užtikrinantis, kad faktiškai būtų gauta didžiausia ekonominė nauda.

Jeigu paramos gavėjas turi galiojančią **preliminariąją sutartį** su įgyvendinimo subjektu, ją galima naudoti, jei sutarties skyrimo procedūros metu šios sąlygos yra įvykdytos (užtikrinta didžiausia ekonominė nauda ir nėra interesų konflikto)⁹.

⁸ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1); Sąjungos bendrajam biudžetui taikytino Finansinio reglamento ir jo taikymo taisyklių suvestinę rasite adresu http://ec.europa.eu/budget/biblio/publications/publications_en.cfm.

Atitikties patvirtinimo procedūros metu gali būti patikrinta, ar nustatytos nacionalinės taisyklės, kuriose apibrėžti konkurso procedūros kriterijai.

⁹ **Klausimai ir atsakymai**, http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/policy-post-2015/qa_en.pdf (Ares(2016)1196729, 2016 m. kovo 9 d.).